

MINISTRI KÄSKKIRI

05.07.2021 nr 77

Arstliku ekspertiisikomisjoni moodustamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 46 lõike 6, Vabariigi Valitsuse 20. märtsi 2014. a määruse nr 42 „Sotsiaalministeeriumi põhimäärus“ § 6 lõike 2 punkti 26, § 20 lõigete 1 ja 3, rahvatervise seaduse § 8 lõike 1 punkti 6 ja sotsiaalministri 7. mai 1999 määruse nr 32 „Soovahetuse arstlike toimingute ühtsed nõuded“ punkti 1 alapunkti 2 alusel:

1. Moodustan arstliku ekspertiisikomisjoni soolise ebakõlaga ehk transseksualismiga (F 64.0) isikute käsituseks (edaspidi „komisjon“). Komisjon moodustatakse 3 aastaks, arvestades asjakohaste eriala- ja kutseühenduste ettepanekuid.
2. Kinnitan komisjoni järgmises koosseisus:
 - 2.1. Komisjoni esimees: Kai Haldre (günekoloogia).
 - 2.2. Komisjoni aseesimees: Veronika Elmet (psühhiaatria).
 - 2.3. Komisjoni liikmed:
 - 2.3.1. Liisa Vister (psühhiaatria);
 - 2.3.2. Roomet Ots (uroloogia);
 - 2.3.3. Aleksander Valdmets (uroloogia);
 - 2.3.4. Ülle Kadastik (günekoloogia);
 - 2.3.5. Külli Idla (günekoloogia);
 - 2.3.6. Pille Pärnakivi (endokrinoloogia);
 - 2.3.7. Heinrich Rahe (kliiniline psühholoogia);
 - 2.3.8. Mihhail Beljajev (kliiniline psühholoogia).
3. Komisjoni moodustamise eesmärk on komisjoni poole pöördunud isikute osas soolise ebakõla esinemise hindamine ja soovahetuse võimalikkuse ning soo muutmise kohta otsuste langetamine.
4. Komisjoni ülesanne on lähtudes sotsiaalministri 7. mai 1999. a määrusest nr 32 „Soovahetuse arstlike toimingute ühtsed nõuded“:
 - 4.1. Koostada käsitusjuhend komisjoni menetluseprotsessi ühtlustamiseks ja lihtsustamiseks ning juhtumite ühetaoliseks käsitlemiseks.
 - 4.2. Hinnata soo vahetamiseks sooviavalduse esitanud isikute seisundit anamneesi ja esitatud terviseandmete alusel ning muid viidatud sotsiaalministri määruses nimetatud asjaolusid.
 - 4.3. Langetada otsus soolise ebakõla (transseksualismi) seisundi esinemise ja soovahetuse võimalikkuse kohta ning edastada see krüpteeritult Sotsiaalministeeriumile.
 - 4.4. Koostada raviplan, nõustada ja anda isikule soovitusi tervishoiuteenuste ja toetavate teenuste kohta.

4.5. Langetada otsus soo muutmise kohta vähemalt kahe aasta möödumisel arstlike toimingute ja ravi alustamisest. Otsus soo muutmise kohta on aluseks rahvastikuregistri toimingutele.

5. Kinnitan komisjoni töökorra järgmiselt:

- 5.1. Komisjoni töövorm on koosolek, millel osaleb lisaks komisjoni liikmetele komisjoni otsust taotlev isik või isiku soovi korral ka tema tugiisik. Komisjoni koosolek võib toimuda ka elektroonilisi sidevahendeid kasutades. Elektroonilisi sidevahendeid kasutades toimunud komisjoni koosolekule kehtivad käesolevas käskkirjas esitatud nõuded.
 - 5.2. Komisjoni koosolekud toimuvad Sihtasutuse Tartu Ülikooli Kliinikum või Aktsiaselts Lääne-Tallinna Keskhaigla ruumides ja infotehnoloogilisi vahendeid kasutades.
 - 5.3. Koosolek toimub vastavalt vajadusele. Igaks koosolekuks sobilik aeg kooskõlastatakse eelnevalt komisjoni liikmetega. Komisjoni koosolekute toimumise sagedusega tagatakse, et soovahetuse sooviavalduse esitanud isikute ooteaeg taotluse edastamisest komisjonile esimese koosolekuni ei ületaks 3 kuud.
 - 5.4. Komisjoni koosoleku kutsub kokku komisjoni esimees või aseesimees elektrooniliselt edastatava teatega, märkides ära koosoleku toimumise aja ja koha ning koosoleku päevakorra, kus on toodud päevakorras olevate juhtumite arv, juhtumeid puudutavad materjalid isikuandmetega ja otsuse liik, mida isik taotleb. Kutse saadetakse liikmetele krüpteeritult vähemalt 5 tööpäeva enne koosoleku toimumise aega, välja arvatud juhul, kui komisjon on teisiti kokku leppinud. Komisjoni poole pöördunud isikutele saadetakse teade koosoleku toimumise kohta kirjalikult.
 - 5.5. Koosolekut juhatab komisjoni esimees, tema äraolekul aseesimees või esimehe määratud asendaja.
 - 5.6. Komisjoni otsused tehakse konsensuse alusel. Komisjon on otsusevõimeline, kui osaleb vähemalt 3 liiget.
 - 5.7. Komisjoni koosolekul käsitletud isikute terviseandmed dokumenteeritakse lähtuvalt tervishoiuteenuste korraldamise seaduses, ravikindlustuse seaduses, võlaõigusseaduses tervishoiuteenuse dokumenteerimise kohta sätestatud nõuetele ning vastavalt eriliiki isikuandmete käsitlemise nõuetele.
 - 5.8. Arstliku ekspertiisikomisjoni otsus soovahetuse taotlejal transseksualismi esinemise kohta saadetakse Sotsiaalministeeriumile krüpteeritult. Viidatud otsus on aluseks sotsiaalministri käskkirjale, mis annab loa isiku soo vahetamise arstlikeks toiminguteks.
 - 5.9. Komisjoni koosolekud protokollitakse. Protokollis märgitakse otsuse liik ja otsus iga isiku kohta ilma isikuandmeteta. Protokollis allkirjastab selle koostanud isik ja komisjoni esimees või aseesimees. Koosoleku protokollide statistiline kokkuvõte iga eelnenud kalendriaasta kohta edastatakse aruandena Sotsiaalministeeriumile elektroonilises vormis jaanuarikuu jooksul. Aruandes tuuakse ära toimunud koosolekute arv, koosolekutel käsitletud juhtude arv, komisjonis käsitletud isikute arv ning tehtud otsused liikide kaupa.
 - 5.10. Komisjoni liige ei avalda talle oma ülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid kolmandatele isikutele.
6. Sotsiaalministeeriumi tervisesüsteemi arendamise osakond ja õigusosakond tagavad komisjonile vajadusel toe õiguslike ja korralduslike küsimuste osas.
 7. Tunnistada kehtetuks sotsiaalministri 3. märtsi 2000. a käskkiri nr 64 „Soovahetuse arstliku ekspertiisikomisjoni koosseisu kinnitamine“.
 8. Käskkiri teha teatavaks kõikidele komisjoni liikmetele.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tanel Kiik

tervise- ja tööminister